

Mugurkaula kakla daļas diskektomijas operāciju datu apkopojums un analīze

Artis Gulbis^{1,2}, *Edgars Ginevičs*¹, *Agnese Ozoliņa*³,
*Kaspars Ruks*², *Konstantīns Kalnbērzs*¹

¹ Latvijas Universitāte, Medicīnas fakultāte

² Orto klīnika, Latvija

³ Rīgas Stradiņa universitāte, Anestezioloģijas
un reanimatoloģijas katedra, Latvija

Ievads. Mugurkaula kakla daļas disku protrūzijas arvien biežāk sastopamas gados jauniem cilvēkiem. Neārstētas disku protrūzijas mugurkaula kakla daļā var novest pie smaga neiroloģiska deficīta un pat invaliditātes.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis ir apkopot un analizēt datus par mugurkaula kakla daļas diskektomijas operācijām.

Pētījumā tika veikta retrospektīva apkopjoša datu apstrāde par laikposmu no 2013. līdz 2017. gadam, analizēti 198 pacientu dati no slimības vēsturēm, kuriem veikta plānveida kakla daļas mikrodiskektomijas operācija Orto klīnikā, Rīgā. Darba veikšanai tika iegūta Ētikas komitejas atļauja. Tika fiksēti šādi dati: pacientu dzimums, vecums, operācijas apjoms, kuru raksturo protezēto kakla līmeņu skaits, izvēlētais kakla diska protēzes veids un disku augstums milimetros. Salīdzinošā analīze veikta starp pacientu grupām pēc dzimuma un pēc kakla diska protēzes veida, izmantojot *SPSS 20* statistiskās analīzes programmu. $p < 0,05$ definēta kā statistiskā ticamība.

Rezultāti. Laikposmā no 2013. līdz 2017. gadam tika veiktas 198 plānveida kakla daļas diskektomijas operācijas. 2013. gadā – 25; 2014. gadā – 48; 2015. gadā – 38; 2016. gadā – 46; 2017. gadā – 48 operācijas. No analizētajiem 198 pacientiem 81 (41 %) bija vīrietis un 117 (59 %) sievietes, $p = 0,003$; vidējais vecums – 48 ± 11 (no 24 līdz 77 gadiem) gadi. Sievietēm vidējais vecums bija 50 ± 11 , bet vīriešiem – 46 ± 10 gadi, $p = 0,007$.

Analizētajā laikposmā tika izmantotas četru veidu protēzes, kuras izmantoja vienlīdz bieži neatkarīgi no pacienta vecuma un dzimuma: *Cervios Chrono C* (47 (24 %)), *SyncageC* (41 (21 %)), *EIT 3D print* (58 (29 %)) un *Cervios Peek* (52 (26 %)), $p = 0,2$. Visbiežāk kopējais implantēto disku augstums bija 6–10 mm (83 (42 %)), 11–15 mm (64 (432 %)), 16–20 mm (7 (3,5 %)), un tikai 3 (1,5 %) pacientiem tas bija 21–25 mm, no kuriem diviem bija operēti divi, bet vienam – četri līmeņi. Izvēlētie implantēti pie 21–25 mm augstuma bija *Cervios Peek* ($n = 2$) un *EIT 3D print* ($n = 1$).

48 % gadījumu ($n = 95$) tika veikta viena līmeņa diskektomija, 41 % ($n = 81$) – divu līmeņu, 10 % ($n = 20$) – trīs līmeņu, un tikai 1 % ($n = 2$) gadījumu tika veikta četru līmeņu diskektomija. Sievietēm statistiski biežāk veica operāciju divos līmeņos – 55 (47 %) vs. 26 (32 %), $p = 0,03$, bet vīriešiem – vienā līmenī – 47 (58 %) vs. 48 (41 %), $p = 0,02$.

Secinājumi. Kakla daļas diskektomijas operāciju skaitam ir tendence palielināties, un tās biežāk veic sievietēm. Visbiežāk izvēlētais operācijas apjoms ir vienā vai divos līmeņos, turklāt implanta izvēli neietekmē pacienta vecums un dzimums.